

Slova – význam

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[2002](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 15. 1. 2002
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 15. 1. 2002

Slova – význam

Je zvláštní, že slova opakováním ztrácejí svůj význam, alespoň se to říká; čím to vlastně je způsobeno? Asi tím, že jsou opakována jako izolovaná. Herci přece opakují stejná slova při každém představení, aniž by to pro ně mělo stejné následky (vždyť pak by přestali vlastně hrát, nevědouce, co to říkají). Pokud je toto vysvětlení správné, znamenalo by to, že slova nejsou sama o sobě nositeli smyslu, nýbrž že se smysl na nich zachycuje, eventuelně že je jimi zachycován, ale že nemá svůj původ ve slovech. Slovo se stává čímsi významným tak, že význam k němu přistupuje: význam je tu dříve než slovo. Narativita nepracuje se slovy, která už mají svůj význam, nýbrž s významy, které chytá, zachycuje pomocí slov. Teprve s vynálezem pojmů je myšlení ve své fantazijní složce jakoby uvolňováno, osvobozováno od slov a slovních spojení, tedy také od narativity, neboť návrat k témuž významu už nemusí znamenat co nejpřesnější zopakování celého vyprávění, nýbrž je spolehlivě a mnohem účinněji garantován pojmovým vymezením, k němuž je nutně použito řady dalších pojmů (a příslušných pojmových kontextů, tj. logických vztahů). Jakmile jsme však díky pojmům schopni se co nejpřesněji zaměřit k „témuž“ (především k příslušným intencionálním předmětům), jsme nejen uvolňováni z pout narativity, ale stáváme se odolnými také vůči ztrátě významu slov izolovaných, neboť slova pak jsou spjata se svými významy mnohem pevněji logickými souvislostmi než kontexty narativními. Jejich izolace z narativních souvislostí už není narušením jejich významů, neboť logické souvislosti jsou mnohem pevnější než narativní.

(Písek, 020115–1.)